

Morawetz proti České republice, rozhodnutí ze dne 17. 9. 2013

Stěžovatel: Morawetz

Žalovaný stát: Česká republika

Číslo stížnosti: 11179/06

Datum: 17.09.2013

Článek Úmluvy: čl. 35

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: podmínky přijatelnosti a vyškrtnutí stížnosti, právo na účinné opravné prostředky, přijatelnost stížnosti, regulace nájemních vztahů, vlastnictví, vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy

Český právní řád: čl. 11, čl. 36 Listiny základních práv a svobod
vyhláška Ministerstva financí č. 176/1993 Sb.

zákon č. 107/2006 Sb., o jednostranném zvyšování nájemného z bytu a o změně občanského zákoníku
§ 2249 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
§ 72 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu

Významnost: 3

SKUTKOVÝ STAV

Stěžovatel byl kanadským občanem, který zemřel v roce 2007, přičemž jeho dědici projevíli přání v řízení o stížnosti pokračovat.

Stěžovatel v roce 1998 zdědil nájemní dům v Praze-Holešovicích, v němž se nacházelo patnáct bytů podléhajících regulaci nájemného. Skutečně hrazené nájemné v letech 2002 až 2005 včetně odpovídalo zhruba desetině běžného tržního nájemného.

Stěžovatel předně poukazoval na protiprávní situaci v oblasti regulace nájemného, a to nejpozději od nálezů Ústavního soudu uveřejněného pod č. 231/2000 Sb. V důsledku toho pronajímatelé, vzhledem k tomu, že nájemné nedosahovalo nákladů prosté reprodukce, sami hradili náklady na údržbu domů a bytů a ve skutečnosti nedobrovolně poskytovali sociální dávky, které běžně nese stát. Podle stěžovatele existuje v daném ohledu systémový problém vyplývající z nečinnosti zákonodárné i výkonné moci.

Stěžovatel dále dovozoval porušení článku 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě, ať už samostatně nebo ve spojení s článkem 14 Úmluvy, a s odkazem na uvedený náleží Ústavního soudu tvrdil, že regulace nájemného nebyla založena na fi nanční situaci a příjmech nájemců, byla tudíž společensky velice škodlivá a měla negativní dopady na velkou část obyvatel.

Stěžovatel konečně s odvoláním na článek 1 Protokolu č. 1 ve spojení s článkem 13 Úmluvy namítal, že vnitrostátní soudní systém byl pro ochranu ústavně a Úmluvou zaručených práv pronajímatelů zcela neúčinný. Soudy jim systematicky odmítaly poskytovat ochranu.

I kdyby však vnitrostátní soudy a Ústavní soud byly schopny se velkým počtem jednotlivých případů zabývat, zdoluhavá soudní řízení způsobovala neúčinnost takového prostředku nápravy. Navíc v českém právním řádu není možná kolektivní ústavní stížnost.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

Vláda tvrdila, že stěžovatel nevyčerpal vnitrostátní prostředky nápravy. Mohl zejména podat žalobu na zvýšení nájemného proti nájemci, která by představovala preventivní prostředek nápravy, a žalobu na náhradu škody proti státu, která by představovala prostředek kompenzační povahy. Stěžovatel také mohl v občanskoprávním řízení týkajícím se souhlasu s ukončením nájmu napadnout nemožnost jednostranně nájemní smlouvu ukončit a dědění nájemních práv u Ústavního soudu.

Soud podotýká, že stěžovatel není schopen odkázat na ustálenou judikaturu v době podání své stížnosti, která by ho zprošťovala povinnosti využít některý z navržených prostředků nápravy, včetně ústavní stížnosti. Ačkoli v judikatuře Ústavního soudu existovaly určité rozpory a ne každá stížnost pronajímatele byla úspěšná, v naprosté většině případů rozhodoval Ústavní soud ve prospěch pronajímatelů. Soud poznamenává, že z hlediska pravidla vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy je relevantní, že prostředek nápravy skýtá rozumnou naději na úspěch, nikoli absolutní jistotu úspěchu (viz Vomočil a Art 38, a.s., proti České republice, č. 38817/04 a č. 1458/07, rozhodnutí ze dne 5. března 2013).

Soud zastává názor, že stěžovatel mohl využít různých řízení a nakonec se obrátit na Ústavní soud, přičemž tyto postupy nabízely rozumnou naději na vyřešení jeho námitek. Stěžovatel však žádnou z možností nevyužil, žádné řízení nezahájil a neposkytl vnitrostátním soudům příležitost předejít namítaným porušením nebo je napravit (viz Vomočil a Art 38, a.s., rozhodnutí uvedené výše).

Proto je třeba stížnost odmítnout podle čl. 35 odst. 1 a 4 Úmluvy pro nevyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy.

VÝROK

Z těchto důvodů Soud jednomyslně prohlašuje stížnost za nepřijatelnou.

(zpracoval JUDr. Vít A. Schorm)